

2435/05

Gž.br.1378/06

VIŠI SUD U PODGORICI, kao drugostepeni, u vijeću sastavljenom od sudije Ranke Vuković, kao predsjednika vijeća i sudija Vesne Jočić i Rade Kovačević, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Kujačić Miljka, iz Nikšića, ul. Trebješka br.16, koga zastupa Kovačević Predrag, advokat iz Nikšića, Trg Slobode br. 19, protiv tuženih JU Media Mont D.o.o. iz Podgorice, ul. 13. jul bb i Nonković Snežane, zaposlene kod prvotuženog, koje zastupa Nebojša Asanović, advokat iz Podgorice, radi naknade štete, v.s. 15.000,00 €, odlučujući po žalbi tuženih izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda u Podgorici P.br. 2435/05 od 31.03.2006.godine, u sjednici vijeća održanoj dana 15.04.2008.godine, donio je

P R E S U D U

PREINAČAVA SE presuda Osnovnog suda u Podgorici P.br. 2435/05 od 31.03.2006.godine u dijelu izreke pod stavom prvim i drugim i sudi:

OBAVEZUJE SE prvotuženi da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenih duševnih bolova zbog povrede prava ličnosti isplati iznos od 3.000,00 € sa pripadajućom kamatom počev od 31.03.2006.godine do konačne isplate u roku od 15 dana po prijemu ove presude.

U preostalom dijelu mimo dosudjenog, a za iznos od 5.000,00 €, tužbeni zahtjev se odbija kao NEOSNOVAN.

Svaka stranka snosi svoje troškove parničnog postupka.

POTVRĐUJE SE ista presuda u dijelu izreke pod stavom četvrtim kojim je odbijen tužbeni zahtjev u odnosu na drugotuženu i žalba tužioca koja se odnosi na taj dio odbija kao neosnovana.

Žalba drugotužene odbacuje se kao NEDOZVOLJENA.

O b r a z l o Ź e n j e

Presudom Osnovnog suda u Podgorici P.br. 2435/05 od 31.03.2006.godine odlučeno je:

«DJELIMIČNO SE usvaja tužbeni zahtjev u odnosu na I tuženog, pa se obavezuje I tuženi da tužiocu na ime naknade štete zbog pretrpljenih duševnih bolova a zbog povrijedjenih prava ličnosti usled sadržaja objavljenog u dnevnom listu «Dan», dana 25.06.2005.godine, isplati iznos od 8.000 € sa pripadajućom zateznom kamatom

počev od 31.03.2006.godine kao dana presudjenja, pa do konačne isplate, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude.

OBAVEZUJE SE I tuženi da tužiocu naknadi troškove postupka, u iznosu od 389,90 € a u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude.

Tužbeni zahtjev mimo usvojenog u stavu I dispozitiva presude u kom je tužilac tražio po istom osnovu iznos od još 7.000 € u odnosu na I tuženog se **ODBIJA KAO NEOSNOVAN.**

Tužbeni zahtjev u odnosu na II tuženog u cjelosti se **ODBIJA KAO NEOSNOVAN.»**

Protiv te presude stranke su su blagovremeno izjavile žalbu.

Tužilac je izjavio žalbu zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Ukazuje da je prvostepeni sud pogrešno primijenio čl. 200. Zakona o obligacionim odnosima kada je odbio tužbeni zahtjev u preostalom dijelu. Navodi da je prvostepeni sud pravilno utvrdio da je tužilac trpio jake duševne bolove, imajući u vidu činjenicu da je star 65 godina, udovac, otac troje djece, te kakve aluzije kod ljudi izaziva ostvarivanje kontakta sa ženskim osobama preko kontakt klubova i da konzervativna sredina u kojoj živi nema razumijevanja za takve postupke. Ističe da je prvostepeni sud pogrešno primijenio čl.20 st.2. Zakona o medijima, u kome je predviđeno pravo na tužbu za naknadu štete protiv autora i osnivača medija (solidarna odgovornost), ako medij objavi programski sadržaj kojim se vrijeđja čast ili integritet pojedinca. Pravilnom primjenom ove odredbe nije trebalo odbiti tužbeni zahtjev u odnosu na drugotuženu, tim prije što je ona potpisala tekst uz koji je objavljen faksimil računa sa svim njegovim podacima. Obzirom da drugotužena dobro poznaje način rada prvotuženog nije smjela garantovati anonimnost tužiocu. Žalbom je predloženo da se prvostepena presuda preinači i tužiocu dosudi ukupan iznos tražene naknade nematerijalne štete, odnosno iznos od još 7.000 €, tako što će se obavezati oba tužena da štetu naknade solidarno.

Tuženi su blagovremeno izjavili žalbu zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Prvotuženi pobija prvostepenu presudu u cjelini, dok drugotužena osporava odluku o troškovima postupka. U žalbi se ukazuje da je prvotuženi objavio tekst istinite sadržine, pa ne postoji osnov odgovornosti za naknadu bilo kakve štete tužiocu. Tužilac je sam dostavio telefonski račun i propustio da na istom izbriše ime i prezime i broj svog telefona, a upravo zbog objavljivanja tih podataka prvotuženi je obavezan da tužiocu isplati štetu koju je utvrdio prvostepeni sud. U žalbi se ukazuje na počinjenu bitnu povredu parničnog postupka, jer se iz prvostepene presude ne vidi kako je, na koji način i po kom osnovu utvrđeno da je tužilac pretrpio duševne bolove u obimu i intenzitetu koji je sud utvrdio u svojoj presudi. Sud nije proveo dokaz vještačenjem od strane stručnih lica koji su jedino stručni i verifikovani da mogu donijeti mišljenje o postojanju duševnih bolova. Sa tih razloga prvostepena presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, jer je zahvaćena bitnom povredom iz čl. 367. st. 2. tač. 15. ZPP-a. Pogrešnu primjenu materijalnog prava žalio vidi u tome što prvostepeni sud u obrazloženju presude ne

pominje čl. 21. st. 3. Zakona o medijima, na koji se prvotuženi pozivao, iako su se u ovom slučaju stekli uslovi za primjenu navedenog materijalnog propisa, jer je informacija i novinarski tekst istinit i nije bilo namjere da se podstiče na diskriminaciju, mržnju i nasilje, dio su objektivnog novinarskog izvještaja i u istom je bila namjera da se kritički ukaže na prevaru, zavist, kriminal i druge pojave. Stoga je nepravilna primjena čl. 200. st. 1. ZOO kao osnov za dodjelu nematerijalne štete, jer nema dokaza da je tužilac pretrpio štetu. U radnjama prvotuženog nema protivpravnosti, jer je prvotuženi radio u svemu po novinarskom kodeksu i Zakonu o medijima, a tužilac nije dokazao da je nastala šteta na koju se poziva. Žalbom se takodje osporava i procenat za koji je sud utvrdio da je tužilac uspio u sporu kao nejasan i nerazumljiv. Drugotužena je u cjelosti uspjela u sporu pa je prvostepeni sud trebao da obaveže tužioca da drugotuženoj naknadi troškove postupka po AT-u. Žalbom je predloženo da se presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno sudjenje.

Odgovori na žalbe nijesu podnijeti.

Ispitujući prvostepenu presudu, povodom izjavljenih žalbi, u smislu čl. 379. ZPP-a, ovaj sud je našao da je žalba tužioca neosnovana, dok je žalba prvotuženog djelimično osnovana, a žalba drugotužene nedozvoljena.

Prvostepena presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, kao ni povredom iz čl. 367 st. 2. tač. 15 ZPP-a, na čije postojanje ukazuju tuženi. Izreka presude je jasna i razumljiva, ne protivrječi samoj sebi i razlozima kojih ima dovoljno i u svemu proizilaze iz sadržine spisa i dokaza koje je sud u postupku izveo. Za svoju odluku prvostepeni sud je dao valjane i dovoljne razloge o svim činjenicama koje su od odlučnog značaja za pravilnu primjenu materijalnog prava, pa se prvostepena presuda mogla ispitati od strane ovog suda.

Iz stanja u spisima predmeta proizilazi da je tužilac dana 20.06.2005.godine dnevnom novinama "Dan" poslao pismo sa molbom da ga objave, želeći da upozna javnost sa problemom koji je nastao zbog pozivanja kontakt kluba "Bojana" iz Podgorice, čiji je oglas ranije objavljen u tom dnevnom listu, i zbog čega je dobio telefonski račun u iznosu od 5.200€, i da ukaže i upozori na prevaru. U cilju dokazivanja tvrdnji iznijetih u pismu, tužilac se pozvao na telefonski račun koji je u prilogu pisma dostavio dnevnom listu. U pismu je izričito naglasio da ne želi da se njegovo ime objavljuje. Kako su tuženi postupili suprotno i otkrili njegov identitet, i time izvršili povredu njegovih ličnih prava, ugleda i časti, zbog čega je trpio duševne bolove, tužilac je tražio naknadu nematerijalne štete koju je pretrpio.

Prvostepeni sud je u postupku utvrdio da je u izdanju dnevnog lista "Dan" od 25.06.2005.godine objavljeno preuredjeno pismo tužioca pod naslovom "Zbog dame pod šifrom 511 Telekomu dužan 5.205.59€". Objavljeni tekst potpisala je drugotužena, kao autor, i u tekstu ne navodi ime tužioca, već ga označava kao "Nikšićanina čije su ime i prezime poznati redakciji". Na istoj strani dnevnih novina objavljen je faksimil telefonskog računa sa svim podacima tužioca, tj. imenom i prezimenom, adresom, telefonskim brojem i iznosom računa. Iz iskaza drugotužene u

svojstvu parnične stranke prvostepeni sud je zaključio da je ona, nakon dostavljanja pomenutog pisma dnevnom listu, kontaktirala sa tužiocem i tražila da u tekstu objavi njegovo ime i prezime, što je tužilac odbio, iznoseći kao razloge sredinu iz koje dolazi, te da ne želi da se sazna da je ostvarivao kontakte sa pomenutim klubom, a pogotovo ne želi da mu to saznaju sinovi, pa je odbio i predlog da mu se objave inicijali u tekstu. Drugotužena je napisala tekst, u kojem nije otkrila identitet tužioca, dostavila uredniku dnevnog lista, i uz tekst je dostavila telefonski račun koji je tužilac poslao redakciji, ne znajući da će uz tekst biti objavljen faksimil računa. Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je prvotuženi povrijedio lična prava tužioca, zbog čega je odgovoran da mu naknadi nematerijalnu štetu koju je zbog toga pretrpio, pa je djelimično usvojio tužbeni zahtjev u odnosu na njega, dok je u odnosu na drugotuženu tužbeni zahtjev u cjelosti odbio kao neosnovan, zaključujući da ne postoji odgovornost drugotužene za naknadu nematerijalne štete tužiocu, i odlučio kao u izreci prvostepene presude.

Ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno zaključio da postoji odgovornost prvotuženog za povredu prava ličnosti i naknadu nematerijalne štete koju je tužilac usljed toga pretrpio. Prvotuženi je odgovoran jer je objavljivanjem ličnih podataka tužioca, koji se nalaze na telefonskom računu, objavio njegove privatne podatke, znajući, ili je pak morao znati, da će otkrivanje identiteta tužioca dovesti do povrede prava ličnosti tužioca, povrede ugleda i časti, obzirom na sadržinu teksta koji je objavljen i cjelokupan događaj zbog kojeg se tužilac obratio dnevnom listu "Dan". Inače, objavljivanjem podataka koji otkrivaju identitet tužioca zadire se u privatni život tužioca, a prvotuženom je bilo poznato, ili je moralo biti poznato od strane drugotužene, kao autora, da je tužilac insistirao na anonimnosti.

Naime, prilikom utvrđivanja odgovornosti za povredu prava ličnosti u prvom redu treba imati u vidu sadržinu informacija ili iskaza koji su objavljeni, odnosno njenu sposobnost da se njome povrijedi označeno lično pravo. Neistinita informacija je već samom svojom sadržinom podobna da prouzrokuje povredu prava ličnosti i time odgovornost za novčanu naknadu nematerijalne štete, a u mnogim slučajevima i krivično-pravnu odgovornost. Međutim, ukoliko je autor objavio istinitu informaciju, ona u većini slučajeva ne bi bila podobna da povrijedi pravo ličnosti i ne bi bila osnov za odgovornost za novčanu naknadu. Međutim, po mišljenju ovog suda, objavljivanje informacije iako je istinita nije dopušteno kada je takva informacija objavljena sa namjerom omalovažavanja, ili njeno objavljivanje može dovesti do omalovažavanja ličnosti, kada zadire u privatnost, tj. iznosi prilike iz privatnog života iako je istinita. Razlozi za ovo su, po mišljenju ovog suda, u činjenici da je privatni život veća vrijednost od istine i da uopšte nije dopušteno baviti se njime, bez obzira na istinitost ili neistinitost informacija i nema opravdanog interesa za objavljivanje bilo kakve informacije iz privatnog života ličnosti.

Imajući u vidu činjenično stanje koje je utvrđeno u postupku, objavljeni tekst sa izostavljenim dijelom o identitetu tužioca bi bio neškodljiv za tužioca, a time ne bi ni mogao predstavljati osnov odgovornosti prvotuženog. Stoga, postupanje prvotuženog protivno navedenom povlači građansko-pravnu odgovornost, jer objavljivanjem podataka kojima je otkriven identitet tužioca, protivno njegovoj izričitoj volji, zadire se u privatni život tužioca, što, u kontekstu cijelog događaja, ima elemente povrede

ličnih prava i ugleda i časti tužioca. Jer, na taj način otkrivene su radnje tužioca koje se odnose na pozivanje kontakt klubova i korišćenje njihovih usluga i cijeli događaj je dobio pogrdne i podsmješljive komentare u sredini u kojoj živi tužilac, posebno zbog njegovih godina, narušilo njegov ugled i čast, dovelo do osude okoline i porodice, a sve skupa narušilo psihičku ravnotežu tužioca, što je sve prouzrokovalo posljedice u vidu duševnih patnji koje je tužilac trpio, čija jačina i intenzitet opravdavaju isplatu naknade nematerijalne štete, primjenom odredbi čl.154 st.1, čl.155 i čl.200 ZOO.

Pri odmjeravanju jačine i trajanja duševnih bolova prvostepeni sud, po mišljenju ovog suda, nije pravilno primijenio odredbu čl.200 ZOO kada je visinu nematerijalne štete odmjerio u iznosu kako to proizilazi iz izreke prvostepene presude. Jer, cijeneći značaj povrijeđenog dobra, a imajući u vidu da je svrha pravične naknade, kao oblika otklanjanja štetnih posledica, satisfakcija za pretrpljenu neimovinsku štetu čiji je cilj uspostavljanje narušene psihičke ravnoteže, ovaj sud nalazi da dosuđivanje naknade nematerijalne štete u iznosu od 3000 € predstavlja dovoljnu satisfakciju da se poremećena psihička ravnoteža kod tužioca dovede u stanje u kojem je bila prije nastupanja štetnog događaja. Stoga je, cijeneći sve okolnosti slučaja, preinačio prvostepenu presudu u odnosu na prvotuženog u dijelu kojim je tužbeni zahtjev u odnosu na prvotuženom djelimično usvojen i naknadu nematerijalne štete tužiocu dosudio u navedenom iznosu od 3000 €, dok je u preostalom dijelu od 5000 € tužbeni zahtjev u odnosu na prvotuženog odbio kao neosnovan, kako to proizilazi iz izreke ove presude.

Inače, ovaj sud nalazi da je zaključak prvostepenog suda o nepostojanju odgovornosti drugotužene pravilan. Naime, iako odredba čl. 20 Zakona o medijima predviđa solidarnu odgovornost autora i osnivača medija zbog objavljivanja programskog sadržaja kojim se narušava zakonom zaštićeni interes lica ili kojim se vrijeđa čast ili integritet pojedinca, prvostepeni sud je pravilno zaključio da postoje okolnosti koje isključuju odgovornost drugotužene. Jer, prvostepeni sud pravilno nalazi da u radnjama drugotužene ne postoji odgovornost za povredu prava ličnosti tužioca. Ovo stoga što je tokom postupka nesporno utvrđeno da je drugotužena, kao autor teksta, u svemu ispoštovala izričit zahtjev tužioca za anonimnošću i u objavljenom tekstu nije koristila ni inicijale njegovog imena i prezimena. Te činjenice, i po mišljenju ovog suda, ukazuju na nepostojanje odgovornosti drugotužene, pa se u žalbi tužioca neosnovano osporava ovakav zaključak prvostepenog suda i odluka kojim je tužbeni zahtjev u odnosu na drugotuženu u cjelosti odbijen kao neosnovan.

Žalbom prvotuženog se neosnovano ukazuje da je tužilac sam dostavio telefonski račun i da na računu nije precrtao, odnosno prikrio svoje lične podatke. Ovaj sud nalazi da je tužilac račun kojim potvrđuje tačnost svojih tvrdnji morao dostaviti sa svojim ličnim podacima, jer, u suprotnom, ne bi mogao dokazati istinitost svojih tvrdnji. Međutim, tužilac je izričito izjavio da ne želi da se otkrije njegov identitet, čak se protivio objavljivanju inicijala svog imena i prezimena, što je u postupku potvrđeno iskazom drugotužene koji je prvostepeni sud pravilno cijenio, pa ovaj žalbeni navod prvotuženog nema osnova.

Takodje je bez osnova ukazivanje prvotuženog na pogrešnu primjenu materijalnog prava iz odredbe čl.23 Zakona o medijima koja isključuje odgovornost ukoliko je

objavljena istinita informacija, a ovo sa razloga koji su naprijed navedeni. Jer, po nalaženju ovog suda, objavljivanje informacije koja zadire u privatni život lica, pa makar bila i istinita, vodi povredi prava na poštovanje privatnog porodičnog života, kao jedno od prava i sloboda zaštićenih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima- čl.8, a samim tim povlači odgovornost zbog povrede prava i obavezu na naknadu nematerijalne štete koja je iz toga proistekla.

Žalbom se neosnovano ističe da je duševne bolove jedino moguće utvrditi vještačenjem stručnog lica-vještaka. Jer, čast i ugled, kao moralne i vrednosne kategorije, predstavljaju skup vrijednosti koje karakterišu pojedinu ličnost, i to unutrašnje ili subjektivne (čast) i spoljne ili objektivne (ugled). Stoga se svaka povreda ovih moralnih vrijednosti subjektivno manifestuje kod ličnosti čija su prava povrijeđena, pa takav subjektivni osjećaj nije mjerljiv putem izjašnjavanja vještaka, kao što je to moguće kod duševnih bolova, fizičkih bolova i straha koji nastaju umanjnjem životne aktivnosti nekog lica.

Ovaj su d je preinačio i odluku o troškovima parničnog postupka sadržanu u stavu drugom izreke prvostepene presude u smislu čl. 163.st.2 ZPP-a, pa je, primjenom čl.152 st.2 ZPP-a, cijeneći uspjeh tužioca i prvotuženog u sporu, odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove postupka, kako to proizilazi iz izreke ove presude.

Kako prvostepena presuda ne sadrži posebnu odluku o troškovima postupka u odnosu na drugotuženu, a drugotužena nije podnijela predlog za donošenje dopunskog rješenja o troškovima postupka u smislu čl.349 st.3 ZPP-a, to žalbom ne može osporavati odluku koja nije donijeta, zbog čega je ovaj sud žalbu drugotužene odbacio kao nedozvoljenu.

Sa izloženog, primjenom čl.387. tač.4.i čl.395 st.1 i st.3 ZPP-a odlučeno je kao u izreci.

VIŠI SUD U PODGORICI
dana, 15.04.2008.godine

PREDSJEDNIK VIJEĆA-SUDIJA
Ranka Vuković, s.r.

Za tačnost otpravka ovjerava
ovlašćeni službenik suda

